

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ
ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та перекладу
Кафедра педагогіки та психології

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

14-15 вересня 2023 року

Одеса – 2023

В збірнику наведені матеріали, які докладалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Психологія життєвого простору особистості в сучасних умовах кризи, глобалізації та цифрової трансформації суспільного життя» (м.Одеса, 14-15 вересня 2023р.), висвітлюються: результати науково-практичної діяльності Міжнародного гуманітарного університету й інших ЗВО та організацій України і зарубіжжя.

Психологія життєвого простору особистості в сучасних умовах кризи, глобалізації та цифрової трансформації суспільного життя: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, (14-15 вересня 2023р.), м. Одеса. – Міжнародний гуманітарний університет. 338 с. URL: <http://surl.li/lsnqd>

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії

Ківалов Сергій Васильович - Президент Міжнародного гуманітарного університету, академік НАПрН України, доктор юридичних наук, професор.

Заступники голови редакційної колегії:

Громовенко Костянтин Вікторович – ректор Міжнародного гуманітарного університету, професор, доктор юридичних наук, заслужений юрист України;

Лефтеров Василь Олександрович – перший проректор Міжнародного гуманітарного університету, професор, доктор психологічних наук.

Секретар редакційної колегії

Бедан Вікторія Борисівна – начальниця відділу аспірантури та науково-дослідної роботи Міжнародного гуманітарного університету, в. о. завідувача кафедри педагогіки та психології, доцент, кандидат психологічних наук.

Члени редакційної колегії:

Адамова Ганна Володимирівна – декан факультету лінгвістики та перекладу, Міжнародний гуманітарний університет;

Боринштейн Євген Рувалович. доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності; Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

Волощенко Борис Олексійович, викладач кафедри педагогіки та психології Міжнародний гуманітарний університет;

Єрмакова Світлана Станіславівна – професор кафедри педагогіки та психології, доктор педагогічних наук, професор Міжнародний гуманітарний університет;

Жигалкіна Наталія Віталіївна – доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук, Міжнародний гуманітарний університет;

Іванова Оксана Станіславівна - кандидат філософських наук доцент, Міжнародний гуманітарний університет.

Казанжи Марія Йосипівна – професор кафедри педагогіки та психології, доктор психологічних наук, професор, Міжнародний гуманітарний університет;

Кічук Надія Василівна - дійсний член Академії вищої освіти України та Міжнародної академії педагогічних і соціальних наук, доктор педагогічних наук, професор, декан Педагогічного факультету, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Косенко Корнелія Артурівна – професор кафедри педагогіки та психології, доктор медичних наук, Міжнародний гуманітарний університет;

Максименко Юрій Борисович - доктор психологічних наук, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»;

Поплавська Єва Вадимівна – доцент кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук Міжнародний гуманітарний університет;

Райчева Лариса Іванівна – начальниця навчального відділу, кандидат економічних наук, доцент, Міжнародний гуманітарний університет;

Тімченко Олександр Володимирович - доктор психологічних наук, професор, головний науковий співробітник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології, Національний університет цивільного захисту України.

Рекомендовано до друку Вченою Радою МГУ
(Протокол № 1 від 21 вересня 2023р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

Тімченко О.В.

*доктор психологічних наук, професор, головний науковий співробітник
навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології,
Національний університет цивільного захисту України*

ЩО ЗАЛИШАЄ НАМ У СПАДОК ВІТЧИЗНЯНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 19.00.09 – «ПСИХОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ»

Для проведення аналізу ієрархії частоти понять¹, усі теми 230 докторських та кандидатських дисертацій, захищених в Україні у 1991-2021 рр. зі спеціальності 19.00.09 – «Психологія діяльності в особливих умовах», були об'єднані в єдиний текстовий масив, який був проаналізований за допомогою комп'ютерних програм аналізу тексту на основі контент-аналізу. При аналізі текстового масиву проблематики дисертаційних досліджень за спеціальністю 19.00.09 був проведений аналіз за частотою зустрічальності окремого слова та словосполучення. Оскільки для нас було цікавим якісний аналіз тем дисертацій, то нами була встановлена нижня межа частоти зустрічальності слова або словосполучення $f = 1$. По кожному з виділених термінів був встановлений відносний процент зустрічальності у загальному текстовому масиві. Терміни, які були виділені з тем дисертаційних досліджень, представлені у вигляді ієрархії на основі частоти зустрічальності.

Таким чином, результат аналізу тематичної структури назв 230 докторських та кандидатських дисертацій зі спеціальності 19.00.09 – «Психологія діяльності в особливих умовах» показує, наскільки часто у назвах зустрічаються ті чи інші психологічні поняття. Ці данні дозволили оцінити відносну «вагу» різноманітних понять у семантиці напрямків дисертаційних досліджень в межах вищезазначеної спеціальності, виявити більш-менш докладно пророблену наукову тематику і, нарешті, дозволили подивитись на увесь текстовий матеріал за смисловими зрізами різної глибини.

¹ Дослідження проведено спільно з Д.М. Шашенковим.

СТРЕСТІЙКОСТІ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	281
<i>Сініченкова А. С., Савченко Л.Л., Бондар В.О.</i>	
ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ ПІД ЧАС СТРЕСОВОЇ ПОДІЇ.....	285
<i>Сімоненко О.Б.,</i>	
ЕМОЦІЙНИЙ СТАН ДІТЕЙ, ЯКІ ЗНАХОДЯТЬСЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТИСКУ.....	289
<i>Скворчевська Є.Л.</i>	
БАР'ЄРИ В СПІЛКУВАННІ ЯК ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ПІДЛІТКІВ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ ЗА КОРДОНОМ.....	293
<i>Стасюк В.В.</i>	
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РЕСУРС У СТРУКТУРІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	297
<i>Тімченко О. В.</i>	
ЩО ЗАЛИШАЄ НАМ У СПАДОК ВІТЧИЗНЯНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 19.00.09. «ПСИХОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ».....	300
<i>Тицька Я.О..</i>	
ПРАВОВЕ ОСМИСЛЕННЯ ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ В НООСФЕРІ.....	304
<i>Українець В.М.</i>	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.	309
<i>Хайрулін О.М.</i>	
ІГРОВІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЇ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ.	313
<i>Цільмак О.М.</i>	
ПРОВІНА ТА МЕТОДИ ЇЇ КОРИГУВАННЯ.	317
<i>Шарапановська Ю.В., Єрмакова С.О.,</i>	
НООСФЕРНІ МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ	322
<i>Шрагіна Л.І., Месєрович М.Й.</i>	
ЗМІНА РОЛІ ОСОБИСТОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТУ СОЦІУМУ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ.	325
<i>Яцишина А.М.</i>	
СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	330

Наукове видання

**ПСИХОЛОГІЯ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ В
СУЧАСНИХ УМОВАХ КРИЗИ, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ**

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

14-15 вересня 2023 року